

***Ontvangst van hoge en lage breuken, gevallen in het scholtambt van Zutphen
in de periode van 01-01-1557 t/m 31-12-1557.***

0001

folio omslag

In de bovenmarge:

Gedeputeert in handen van my Thomas
Gramaye Lantrentmeester by Evert Avercamp
Scholtis gerichtscriver opten xxviii^{en} augusti 1558

xiiii^e

Rekeninge Goossens van Raesfelt vanden Schultampte
van Zutphen. Van eenen gehelen jaere, eindende lesten decem-
bris vifftinhondert soeven ind vifftich

Scholtampt van Zutphen

Voorden ~~Scholtis~~ Conynck

0005

folio ii recto

Ontfanck

Eerst van criminale off hoeghe broecken in desen ampte tyde deser reckeninghen gevallen. Ende is toe wetten, dat als ein borger jegens ein vrempt man vecht off broeckafftich valt binnen den Schemendom, dair van compt den vorst ende der stat die broecken halff ende halff Borger jegens borger, dair van en hefft die here nyet, maer die stat alleyn. Item wat baven die vier heren ponden oft twee goltguldenn is, is hoeghe broecke Ende vier heren ponden oft dair beneden wort gehalten vur ein lege broecke

Van dat sich Johan Obbekinck mit syn soen Gerrit Obbekinck mitter daet aver einen Harmen Riemsnyder entgangen ind vanden leven ter doet gebracht hebben woe hier voir inden jaere rC xv^C Liii folio secundo angetagen Ind Johan durch zeligen Harmens bloetzverwanten frunde ind maege soe vere gevordert ind alsulcken bewiss by gebracht, dat hie desen nederslach oick up sich nemmen moste Ind vur hen van zelige ~~Johan~~ Johan Lebbincks vrunde (den hie upten selven dach oick doorsteeken

0006

folio ii verso

steken hadde) demnae vanden Scholtz in
stat des heren, dair entendes van zelige
Harmen Riemsnidens vrende, alsoe zwair-
lick inden moetzoen bedrongen ind verdor-
ven was, dat hie van dit factum ind on-
gevall up behaegen Co: Ma^{ts}: unses aller-
genedigsten heren van den Schultz, durch vurbede
vanden gerichte ind Dericks van Grollo ende
andere vrunde, benedicht und gescheiden is
vur xx enckelde daelers, nae vermoegen der
A a bygelachter certificaten mit A.a geteickent
tstück der daelers gereckent tot xxxj stuver
brabants, maekende hier — xxx £ x stuver

in de marge:

Den deze certificatie zedert overgeleidt

De Scholtis sal in dezer gelyke compositien den Conynck nyet
laten vercorten in zyner hoocheyt ende gerechticheyt, nemende
goet regard op de qualiteyt van den delicte ende de faculteyt
vander goederen vanden hantdediger. Ende werdt deze partie
alhier angenomen in ontfang, zyner Ma^{ts}: hoocheyt ende
gerechticheyt onvercort

Van dat Lutgert Gymminck mit oeren adherinten
oeren man Gerrit Janssoon toe Zuyren in Veluwen
zoem, etzlicke gueder untfuert ende ontdreven
solde hebben, ind sie dairomme des halven ind
dair vur angesien solde warden, vermoeghe
des bevelschrijffte van Cantzler ind hoichwy-
se Raede. Dair op die selve vurgebaidt ind
sye den Schultz ind gerichte ter antwoirt ge-
geven, als dat die saeke vur myne heren Can-
celer ind hoichwise Raede tAernhem decidiert
were. Is ergo hier — nyet

in de marge:

Alzoe alhier met allen van dit recess nyet en blyct
ende by gebreke van ontfang

Lo^f: de gemachtichde seyt dat dese vrouwe crancksinnich
geworden ende nyet daernaef ontfangen is

Van dat Henrick Bongenhouwer up dach Ascen-
sionis Domini Joncker Haeye Ryperdaes knecht
Rotger, umb ein olt wrock dat hie tegen malc-
kanderen hadden, ind want sich Rotger yrst up
Die certificatie Henrick toe willen loss schieten getoent solde

hebben, den selven Rotger duerschuten dairan
hie in kort gestorven Is Henrick untwecken
ende in dienste Joncker Frederick Torcks by
Waegeninghe doet gevallen ind is arm gestorven
ergo — nyet

0007

folio iii recto

Van dat Berndt ter Mate Willem Goeykers
knecht up dach Translationis Martini, durch
Peter int Broick beschuldicht wairt, dat hie
sinen wille mit Peters wyffs suster dochter
(dat ein arm rousinnich mensche is, schaffen
wolde, des sie hem geweigert ind den toe-
ganck nyet gunnen en wolde. Ind Berndt
alsoe andringende, neder geworpen ind oer
been inden mangell gebraecken. Daeromme
Berndt uith den Schultampt verlopen, ergo — nyet

in de marge:

zy gedacht dat indem desen wederom te lande compt dat die
hoochheyte onzes heren den Coninck werde bewairt, ende dat
by dezen Scholtiss worde tgericht tot behoirlicke straffen

Van dat Johan to Ventt tegen Tonis Kysste-
maeker up unser liever Vrouwen Assump-
tionis ein gevecht upten Stienweg by die Laer-
poirte gehat, ind Johan Tonniss mit einen
upsteker off luttinken messe in synen nacke ge-
steken dair an Tonniss onlanx dairnae ge-
storven. Is Johan untwecken. Ergo hier — nyet

in de marge:

de Scholt verantwoordt van dessen in zynen
ii.^{en} naervolgenden rekeninge folio ii.^o

i.^a Summa — xxx £ x stuver

0008

folio iii verso

Ander ontfanck van cleine broecken tide
deser rekeninge in desen Ampte gevallen

By affirmatie Van dat Dyckmans knecht genoempt
Willem Lebbinck, ein arm roirsinnich knecht,
Harmen Leyendecker mit sine grepe nae
thoefft geslaegen ind up sin hant gebloetwondt
Oick dat hie Clavis vur thecke mit fuysten
geslaegen hadde. Is up maendach post Jubi-
late van den Schultz up behaegen Co: Ma^{ts}:
unses allerenedigsten heren gescheiden vur ii enckele
daelers. Maickende hier — iii £ i stuver

in de marge:

Sal de Scholtis altyt goet regard nemen op de qualiteyt
vanden delicten ende wat broecken daer toe staen

Van dat Daem Cueper Rotger Staell pender
toe Almen angesecht ind tkennen gegeven
hebbe, dat hie inden Groten Waeter eyn stuck
holtz umbtrint einen voit diepe wesende
gebarcht ind an gehalten hedde. Dat hem
Johan Percaet, Henrick up Haerkamp Ger-
rit Veltkamp ind Aerndt Wulfferinck, dat
selve holt, verborgen, untfuert ind dat
barchgelt dair van verdroncken solden hebben
Dair beide parthien vur gebaet, die beclach-
ten compariert, dair tegens sustinerende, dat
hem Daem sulx avergedicht, want sie dat holt
selffs gebarcht hedden Ind want Daem uith
gebleven ind uuythen Schultampte gewecken
ind sin clachte nyet geverificiert, sin die
beclachte verlaten. Is daeromme hier — nyet

in de marge:

zy in tyde ende wyle hier inne bewairt
zyner Ma^{ts}: hoocheyt ende gerechticheyt.

0009

folio iii recto

By affirmatie

Van dat sich Derrick op Asteler, nuu genant
Lebbinck, liet lusten in die wecke nae den
hilligen Pinxteren in Henrick Besselinx wae-
genplancke thouwen ind mitten houw, sine
knechte die by den waegen weren anto seggen:
Soe wolde ick uwen broter doin, wanneer hie
hier were. Oick dat hie dair nae vur den karck-
hoff to Almen nae sin zidt tastende Hen-
ricke (die upten karckhoff genck) toegesecht
Dair suldi swartte keerle noch aff hebben.
Is gescheiden vur einen enckelen daeler up fridach
post Franciscus confessoris, maeckende hier — i £ x stuver vi denari

Van dat Hartger inden Moeyll tegen Antho-
nie Karsseboims tot oeren huys umb siner suster
willen scheldich geworden, dat oir sonne
siner suster etzlicke dinge avergesacht, die hie
oir avergedacht hedde. Ind mit einer bile up
einen stoill slainde, dat die scheide dair van
tstuck brack, gesecht, Och hedde ick uwen
sonne hier, woe wolden wy dat malckan-
deren leren. Is hier van gescheiden upp fri-
dach post Francisci vur i enckele daeler maeckende — i £ x stuver vi denari

Van dat Zeyno Pessinck Tonnysoon Winolt
Kempinx stieffsonne, up dach Assumptionis
Beate Marie virginis, sonder voelle woirde toe
gebruyken twemaill mit eine vuyst tusschen
halss ind hoefft ingeslagen hadde, benedicht up — i £

0010

folio iii verso

Van dat Johan Roirdinck off Fruysinck Juffer
van Voirstes dienre to Eeschede dat onbilliche
slain van Zeyno Pessinck siende, denselven Zeyne
inden arm gesteken ind gebloit wondt hefft Is
dit maill durch vurbede sins Jonckeren Johan
van Voirst (soe id sin yrste was) durch den
Schultz up behaegen ko: Mats: benedich ende aver
sien Is ergo hier — nyet

in de marge:

Men last den Scholtis voortaan nymandt /um nyet/ enige
delicte te verlaten [*onleesbare doorhalingen*] remitterynghe,
ofte benedigynghe ~~_____~~ van zynen auctoriteyt nyet en is

By affirmatie
Van dat Nuysincks knecht up sonnendach
nae sent Johannis tmiddesommer toe Warnsfelde
sin hant int gelach wapende, ind die wert
den degen umbfangen, in sin finger gebloitwont
waert, ind sus nyemants anders geschedicht
is dair van benedicht up i daeler, maeckende — i £ x stuver vi denari

Van dat Aerndt Haskinck sinen neve Johan
Enserinck Harmensoen mit eine byle kuirbairlick
van achteren gehouwen hefft, woe sulx widers
in anno Liiii folio 3^{io} verhait stiet ind ge-
nante Aerndt desfals der broecken untwecken
ind sin moeder (dat een arm olt wiff is, die
hie mit sinen arbeide tonderhouden plechte) ver-
laten Is durch des gerichtes vurbede die
selve Aerndt umb angetagen reden up behagen
van Co: Ma^t: unsers alleredigsten heren benedicht
ind up maendach post Jubilate van den Scholte
gescheiden vur ii daelers, maekende hier — iii £ i stuver

in de marge:

Dit behoirde gestelt te zyn onder tcapittel vande grote
broecken, zo et de Scholtis in zinen rekeninge de anno Liiii
oic ~~gest~~ voor memorie gestelt hadde, zoe en sal de Scholtis
voort aen dusdanige grote misbruyken nyet meer om zoe
cleyne pennynck componeren ende sal voort aen alle
grote misbruyken stellen onder het capittel van grote
broecken sonder in dem aen te sien tgene datter, by
compositie, of gecomen mochte zyn.

0011

folio v recto

Umb dat Henrick toe Wuestenenghe durch
Guele int Ham beschuldicht was, dat hie
sie gestoten ind gebloetwondt solde hebben, des
sie hem nyet averbrengen konde, hefft hie
sich mit sinen eedt, dairan onschuldich toe
sin, ontledicht ind gefriet — ergo hier — nyet

in de marge:

~~Lo^f toe nae~~ Sy by den Scholtis verantwoord vande broecke
vanden onrechte beschuldiger ~~of~~, te zynre naester
rekenynge off verclairt redenen ter contrarie.

By affirmatie
Van dat Tonis Joistinck Johan Camphuys
tegens welcken hie twistich geworden was, hem
mitten stoill dair Johan up satt, neder gewor-
pen. Dairomme vur gebaedt, ind uithgebleven
is evenwall geclairt up xx stuver brabantse maekende — i £

Van dat die olde Henrick Enserinck Harmen-
soen, tegen den werth Henrick Heykinck
ein gevecht gehalten, ind him mit einen by-
le ter syden int hoefft gehouwen, ter cau-
sen dat hem die selve Henrick einen saet
barch toe nae setten ind richten wolde, dair
van up fridach post Francisci confessoris up
behaegen Co: Ma^{ts}: unsers allergenedigsten heren
uuyt begerte sins vaeders Harmen Enserinx
benedicht up ii enckele daelers, maekende hier — iii £ i stuver

in de marge:

Transeat voor dit mael by affirmatie, dan sal de Scholtis
in dusdaniger gelyke misbryken ~~tegen~~ voordacht zyn, als
inden apostille opt i^e artikel van dess capittelen, ende als
opte leste partie folio precedenti verso.

Van dat Henrick Roirdinck off Fruysinck
ind Ailbert sin sonne up dach Jacobi apostoli
vur ind upten karckhoff toe Vorden twistich
geworden tegen Hartwich toe Hekeren ind
sinen soene Henrick, dair Ailbert vanden

0012

folio v verso

karckhoff Hartwich mit einen stien dat vell
van sine knoeckelen gesmetten ende gebloet-
wondt. Ind Henrick Roirdinck sinen
zweertstaff vur den karckhoff tegens den
jongen Hekeren gevellet ind hem upten karck-
hoff gedrongen. Sin dairomme Roirdinck ende
sin sonne, ind want hem all oir guet sie inden
karspell van Vorden hadden, durch Johan ten
Grotenuys afwonnen is, uithen Schult-
ampte ontwecken. Is ergo hier — nyet

inde marge:

zy in tyde ende wyle hier inne bewairt zynen
Ma^{ts}: hoochheyt ende gerechticheyt.

Van dat Henrick Lebbinck toe Vorden dorch
Wiesse Bongenhouters beschuldicht was, hie
sine peerde, die sie selffs geschuttet ind in
oir selffs huys beslaten hadde ter causen
dat sie oren boeckweyte verdorven hedden, als
Wiesse sachte, tegen oeren wille weder ge-
hailt hedde Is dair van up fridach post
Victoris up behaegen van Co: Ma.^t: unsers
allergenedigsten heren, mit genaden aversien, soe
hie sich gebuerlich ind onderdanich plecht
tholden Is hier — nyet

in de marge:

Men last den Scholtis als hier voren folio iiiii^o verso
op darste partie

By affirmatie

Van dat Reynt up Rubroick den vii^{en} novembris Lam-
bert Loeinck toe Warnsfelde mit einen lutticken
messe ind Lubbert up Tanckinckinck mit einen
knevelstaff up die hant gebloitwondt hefft Is
van beiden up behaegen des heren gescheiden vur ij
daeler maekende hier — ii £ v stuver ix denari

Van dat Henrick Staerinck Evert Jebbe-
kinck, die tegen Henricks vurss: sonne mit

0013

folio vi recto

woerden twistende dat den vader verdroet, den
zelden Evert met eenen vorcke oft gavel
int bien gesteecken ind gebloetwondt Is
daer van up behagen Co: Ma.^t: gescheyden upten
vrydach post Francisci confessoris vur i enkele daler
facit hier xxx stuver vi denari

Van dat Engelbert Averkamp up zonnendach nae
onsser liever Vrouwen dach nativitatis in Gerrit
ten Braeckhecken huys to Warnsfelde zynen hant
gewapent tegen Willem ende Thoenis Lebbinck gebroederen
die wal beschenckt in zyn gelach quamen ind
hy den Thoenis Lebbinck in zyn schouder gehouwen
ind gebloetwont. Oeck dat hy tegen genanten
Willem onlanx daernae upten kerckhoff to Warnsfelde
onder die getyde ind Goedts dienste stuerlicheynt
gemaect Is hier van up behagen Co: Ma.^{ts}:
onnes allergenedigsten heeren up vrydach post
Francisci gescheyden vur twee daler makende
hier — iii £ i stuver

in de marge:

Transeat als voren folio precedenti opde iii^{de} partie

Van dat Ghoessen toe Graffell Aernts knecht
aenden Braemhoevel mit eenen knevelstaff van
die plonch gejaecht zoude hebben. Daerop
vurgeboet, negeert ende zich mit twee
conschappen binnen xiiii daghen daer
nae gerichtelick purgiert heeft vermoege
den gerrichelicken signaete Is daeromme
hier — nyet

ii^e Somme — xxii £ xi stuver ix denari

Alzoe den Scholtis alhier nyet en verantwoord van enige
gerichts broecken, zoe sal hy te zynre naeste
rekeninge des oic verclarynge ende rekeninge doen
Of redenen verclaren wairomme hy des nyet
schuldich en is.

Evert Averkamp hierop gehoort seydt dat hy van gheen gerichts broecken en weet
te spreken dan van panden ende pantkeringen daervan den Scoltis nyet en heeft
genooten tot noch toe hoe wel die ertyts berekent zyn by voorgaende Scoltissen
ende [gest..olten] oft laeten utgaen zyns bedenckens omme de cleynicheynt vander
saecke. Doch want de Lantdrost van de Graeffscap de Drost van de Veluwe ende

Richter van Velwezoom daarvan genooten als van vier heren ponden dochte hem redelick dat men hier mede soe voel daerop stelde ende tselve liet verkundigen in allen kerspelen van desen Ampte zoe #

Toelichting op de transcriptie

Betreffende de bron:

Het originele register bevindt zich in het Gelders Archief te Arnhem en is te vinden onder toegangsnummer 0012 – inventarisnummer 5945.

Deeltitel: Ontvangst van hoge en lage breuken, gevallen in het scholtambt van Zutphen in de periode van 01-01-1557 t/m 31-12-1557.

Voor deze transcriptie is gebruik gemaakt van een aantal digitale afbeeldingen van het register, welke te zien zijn op de website van het Gelders Archief.

Betreffende de transcriptie:

- Iedere bladzijde is letterlijk in het geheel getranscribeerd.
- Eigennamen van personen en boerderijen zijn met een hoofdletter geschreven.
- Enkele veel gebruikte verkortingen zijn letterlijk overgenomen, bijv: voorss: = zoals eerder geschreven/gezegd — key^e: Ma^t: = keizerlijke Majesteit.
- De overige verkorte woorden zijn volledig uitgeschreven.
- Doorgehaalde letters of woorden zijn als zodanig weergegeven.
- Verder is de opmaak van de transcriptie zoveel mogelijk gelijk aan de bron.

Index		
	Gymminck	3
A	H	
Asteler, op		6
Avercamp	Haerkamp, up	5
Averkamp	Ham, int	8
B	Harmensoen	7, 8
Besselinx	Haskinck	7
Bongenhouwer	Hekeren	9
Bongenhouwers	Hekeren, toe	8
Braeckhecken, ten	Heykinck	8
Braemhoevel, aenden	J	
Broick, int	Janssoon	3
C	Jebbekinck	9
Camphuys	Joistinck	8
Clavis	K	
Cueper	Karsseboims	6
D	Kempinx	6
Dyckmans	Kysstemaeker	4
E	L	
Enserinck	Lebbinck	2, 5, 6, 9, 10
F	Leyendecker	5
Fruysinck	Loeinck	9
G	M	
Goeykers	Mate, ter	4
Graffell, toe	Moeyll, inden	6
Gramaye	N	
Grollo, van	Nuysincks	7
Grotenhuys, ten	O	
P	Obbekinck	2
Percaet	P	
Pessinck	Percaet	5
R	Pessinck	6
Raesfelt, van	R	
Riemsnider	Raesfelt, van	1
Riemsnyder	Riemsnider	3
Roidinck	Riemsnyder	2
Rubroick, up	Roidinck	7, 8, 9
Ryperdaes	Rubroick, up	9
S	Ryperdaes	3
Staell	S	
Staerinck	Staell	5
T	Staerinck	9
Tanckinckinck, up	T	
Tonnyssoon	Tanckinckinck, up	9
Torcks	Tonnyssoon	6
V	Torcks	4
Veltkamp	V	
Ventt, to	Veltkamp	5
Voirst, van	Ventt, to	4
W	Voirst, van	7
Wuestenenghe, toe	W	
Wulfferinck	Wuestenenghe, toe	8
	Wulfferinck	5